

42 שלכאורה היא אבן פשוטה ללא חשיבות יתירה **בְּמִדְרָגָה גְדוֹלָה**
 43 **כְּלִפְפֹּף עַד שְׁתַּהֲיֶה נִקְרָאת "בֵּית אֱלֹקִים"?**
 44 **וּנְקֻדַת הַבְּאוּר בְּזֶה, דְּהַגָּה, יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת יו"ד עֶקֶב⁴,**
 45 **שֶׁהוּא הַמְשַׁכַּת בְּחִינַת חֻמָּה עֲלָאָה, החכמה העליונה (הדרגה**

46 הגבוהה והנעלית שבספירת החכמה

47 העליונה) **שֶׁהוּא בְּחִינַת יו"ד,**

48 כמבואר בקבלה וחסידות השאותיות

49 של שם הוי' (יו"ד, ה"א, ו"א, ה"א)

50 הן כנגד עשר הספירות, והיו"ד היא

51 כנגד ספירת החכמה. ו"יעקב", חיבור

52 בין "יו"ד ו"יעקב", הוא המשכת

53 החכמה העליונה **לְמִטָּה מְטָה, גַּם**

54 **בְּבְחִינַת עֶקֶבִים** כשם שבנוף

55 האדם העקב הוא החלק הנמוך ביותר,

56 כך ברוחניות "עקב" היא בחינה נחותה

57 ביותר. וְזֶהוּ הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי בַּסּוּק

58 **וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ**

59 **חֲרָנָה, שְׁבַחֲחִינַת יַעֲקֹב הוּא**

60 **הַמְּמַשִּׁיךְ** ומוריד ומגלה מלמעלה

61 **לְמִטָּה מִבְּחִינַת בְּאֵר שָׁבַע,**

62 **שֶׁהִיא בְּחִינַה נְעֻלִית בְּיוֹתֵר,**

63 ומכוונת כנגד שבע המידות העליונות

64 **עַד לְמִטָּה מְטָה לַמְּדֻרָגָה**

65 **הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת**

66 **חֲרָן, שְׁעִלְיָה אִמְרוּ חֲכָמֵינוּ וְ"ל שְׁהִיא**

67 **חֲרוֹן אֵף שֶׁל עוֹלָם⁵.**

68 וְזֶהוּ גַּם הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי שֶׁל מֶה

69 **שְׁפָתוֹב⁶ צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב,**

70 **"יְשׁוּעוֹת" הֵם ש"ע (או**

71 **ש"ע"ה) נְהוּרִין עֲלָאִין⁷, אורות**

72 **עליונים שְׁזָהוּ⁸ רֵאשִׁית**

73 **הַהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹת, בְּחִינַת חֻמָּה,**

74 **או לְמַעַלָּה**

בתחילת פרשת השבוע מסופר:

1 **וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה¹, וּמִסִּים², בסיים העניין**

2 **יעקב אבינו חותם את דברי תפילתו לה' בצאתו לדרך כאמרו וְשַׁבְתִּי**

3 **בְּשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְגו'³, כאשר אשוב מן הדרך בשלום ואחזור לבית**

4 **אבי, אזי וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר**

5 **שַׁמְתִּי מֵצֵבָה כַּעַת בְּצֵאתִי לַחֲרוֹן**

6 **יְהִי בֵּית אֱלֹקִים, וְכָל אֲשֶׁר**

7 **תִּתֵּן לִי עֲשֹׂר אֲעֲשֶׂרְנִי לָךְ.**

8 **וַיְדַוְּעִים רַבּוּי הַדִּיּוּקִים השאלות**

9 **הַרְבוֹת הַנוֹבְעוֹת מְדִיּוּק בלשון**

10 **הַפְּסוּקִים שִׁינְשָׁם בְּפִרְשָׁה זו**

11 **בְּרוּשֵׁי מֵאֲמָרֵי הַחֲסִידוֹת של**

12 **רַבּוֹתֵינוּ נְשִׂאֵינוּ, הַחֵל**

13 **מֵאֲדָמוּ"ר הַזֶּקֶן וְאֲדָמוּ"ר**

14 **הָאֲמָצְעִי³, וּמֵהֶם, חלק**

15 **מִהַדִּיּוּקִים הִלְלוּ הֵם דְּצִרִיף לְהִבִּין**

16 **שִׁיכּוֹת הַקֶּשֶׁר הַתּוֹכְנִי בֵּין הָעֲנִינִים**

17 **שֶׁבְּפְסוּקִים אֵלוֹ (וַיֵּצֵא יַעֲקֹב**

18 **מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה,**

19 **וְשַׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם גו' וְהָאֶבֶן**

20 **הַזֹּאת גו'). והולך ומבאר מדוע**

21 **צִרִיף לומר שיש קשר כזה דְּהַגָּה,**

22 **מֶה שֶׁפָּתוּב וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר**

23 **שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה, הוּא לֹא רַק**

24 **תַּחֲלַת הַפְּרָשָׁה כְּלָה, אֲלָא גַּם**

25 **בְּשָׁלוֹם גו' וְהָאֶבֶן הַזֹּאת וְגו', וְצִרִיף לְהִבִּין מֵהִי**

26 **הַשִּׁיכּוֹת דְּתַחֲלַת הָעֲנִינִן (וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע**

27 **וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה) לְסִיּוּם הָעֲנִינִן (וְשַׁבְתִּי בְּשָׁלוֹם גו'**

28 **וְהָאֶבֶן הַזֹּאת וְגו'). גַּם צִרִיף לְהִבִּין מֵה שֶׁפָּתוּב**

29 **וְהָאֶבֶן הַזֹּאת גו' יְהִי בֵּית אֱלֹקִים, דְּלְכָאוּרָה,**

30 **אִיף תַּהֲיֶה הָאֶבֶן בְּמִדְרָגָה גְדוֹלָה כְּלִפְפֹּף עַד**

31 **שְׁתַּהֲיֶה נִקְרָאת 'בֵּית אֱלֹקִים'.**

32 **וּנְקֻדַת הַבְּאוּר בְּזֶה, דְּהַגָּה, יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת**

33 **יּו"ד עֶקֶב⁴, שֶׁהוּא הַמְשַׁכַּת בְּחִינַת חֻמָּה עֲלָאָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת יו"ד,**

34 **גַּם בְּבְחִינַת עֶקֶבִים. וְזֶהוּ וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה,**

35 **שְׁבַחֲחִינַת יַעֲקֹב הוּא הַמְּמַשִּׁיךְ מִבְּחִינַת בְּאֵר שָׁבַע, שֶׁהִיא בְּחִינַה נְעֻלִית בְּיוֹתֵר,**

36 **עַד לְמִטָּה מְטָה לַמְּדֻרָגָה הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲרוֹן אֵף שֶׁל**

37 **עוֹלָם⁵. וְזֶהוּ גַּם מֵה שֶׁפָּתוּב⁶ צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב, "יְשׁוּעוֹת" הֵם ש"ע (או**

38 **ש"ע"ה) נְהוּרִין עֲלָאִין⁷, רֵאשִׁית הַהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹת, בְּחִינַת חֻמָּה, או**

39 **לְמַעַלָּה**

(1) ריש פרשתנו (כח, יו"ד). (2) שם, כא-כב. (3) תו"א ותו"ח ריש פרשתנו. (4) פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. עץ חיים שער ג (שער סדר האצילות) פ"ב. (5) ראה פרש"י ס"פ נח. (6) תהלים מד, ה. (7) בתו"א שם: "ש"ע נהורין עילאין". בתו"ח שם: "ש"ע נהורין כמ"ש בזוהר". ובתניא אגה"ק ס"ג (קד, סע"ב): "דש"ע נהורין שבזוה"ק". - ראה זהר ח"א ד, ב. ח"ג קלג, סע"ב. וראה אוה"ת (יהל אור) לתהלים ע' שנב. (8) ראה גם אוה"ת פרשתנו קצב, סע"א ואילך.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 המעורבים בהם ומכבר את הטוב מן הרע ומעלה אותו לקדושה **שְׁעַל-יְדֵי-**
 2 **זֶה נַעֲשֶׂה** בניצוצות שירדו ונפלו' למטה **עלוי גדול ביותר**, כי הם
 3 עוברים משליטת ה'קליפות' התחתונות לתחום הקדושה הנעלית **וְזֶהוּ עֲנִין**
 4 **וְהָאֵבֶן הַזֹּאת גו' יְהִי בֵּית אֱלֹקִים גו'ו'** היינו שכתוצאה מ"עבודת
 5 הברורים", אכן פשוטה לכאורה שאין
 6 בה מעלה מיוחדת, מתעלית להיות
 7 בדרגה גבוהה ביותר, "בית אלוקים".
 8 **(ב) וַיּוֹכֵן זֶה בְּהִקְדָּים מֵה**
 9 **שְׁכַתוֹב¹⁰ כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא,**
 10 **ד' כּוֹס"** היינו **בְּחִינַת הַפְּלִי**
 11 **לְקַבֵּל אֶת הַמְּשַׁכֵּת בְּחִינַת**
 12 **הַיְשׁוּעוֹת,** האור האלוקי היורד
 13 ונשפע מלמעלה למטה בא באמצעות
 14 'אורות' (ההשפעה וההתגלות עצמה)
 15 ו'כלים' (שבמובן מסוים מעלימים על
 16 האור ומגבילים אותו, אך הם האמצעי
 17 דרכו האורות נמשכים ומאירים) **וְעַל**
 18 **זֶה עַל הַכִּלִּים לְקַלִּיטָה וְקַבְּלַת הָאוֹרוֹת**
 19 **הַעֲלִינִים נֶאֱמָר "כּוֹס יְשׁוּעוֹת**
 20 **אֲשָׁא," שְׁבַכְדִּי שֶׁהַכּוֹס יוֹכֵל**
 21 **לְהִיטוֹת פְּלִי לְקַבֵּל וּלְקַלוֹט אֶת**
 22 **בְּחִינַת הַיְשׁוּעוֹת,** שיאירו בו
 23 ובאמצעותו **צָרִיף לְהִיטוֹת תְּחִילָה**
 24 **בְּכּוֹס עֲצֻמוֹ עֲנִין שֶׁל הַגְּבִיחָה**
 25 **("אֲשָׁא")** כמבואר בגמרא ובהלכה
 26 שאחד מדיני 'כוס של ברכה' שאומרים
 27 עליו קידוש, ברכת המזון וכד' הוא
 28 שכאשר אומרים עליו את הברכה צריך
 29 להגביחו, כפי שהולך ומבאר.
 30 **וְהַעֲנִין בְּזֶה, כְּמִבְּאֵר בְּמֵאֲמָר**
 31 **שֶׁל אֲדָמוּר ר' הַאֲמִצְעִי (בַּעַל**
 32 **הַגְּאוּלָּה** שיצא ממאסר ביום יו"ד
 33 כסלו) **בַּעֲנִין גְּבִיעַ הַפְּסָף¹¹,**
 34 אורות המשמעות הפנימית של המושג
 35 גביע הפסף' הנזכר ביוסף ואחיו **יֵשֵׁשׁ הַפְּרֵשׁ בֵּין "כּוֹס יְשׁוּעוֹת",**
 36 **שָׁבוּ צָרִיף לְהִיטוֹת עֲנִין שֶׁל הַגְּבִיחָה,** וכדי שאכן ישמש כלי לקליטת
 37 האור האלוקי צריכה להיות בו עצמו הגבחה ל'**גְּבִיעַ הַפְּסָף,"** הגביע של
 38 יוסף, **שָׁבוּ אֵין צָרִיף לְהִיטוֹת עֲנִין שֶׁל הַגְּבִיחָה** כפי שהולך ומבאר.
 39 **דְּהַגְּהָה¹²,** "כוס ישועות אשא" אמר דוד המלך על בחינתו
 40 הדרגה שלו עצמו **שֶׁהִיא בְּחִינַת מְלָכוּת דְּאֲצִילוֹת,** ספירת המלכות
 41 העליונה כפי שהיא בעולם האצילות **דְּכִינֵן שְׂרָגְלִיחָה יוֹרְדוֹת מְנוֹת¹³,**
 42 ההשפעה ממנה נמשכת לדרגות נמוכות ביותר שיש בהם חיות אלוקית מועטת

1 **מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת, בְּחִינַת הַפְּתָר (עֲתִיק וְאֲרִיף),** האור האלוקי היורד
 2 ונשפע מלמעלה למטה נמשך בצורה הדרגתית, מדרגה לדרגה, כך שבסיום
 3 דרגה אחת מתחילה דרגה אחרת והוא נקרא 'השתלשלות' כמשל לשלשלת
 4 (שרשרת) בעלת חוליות רבות שכל אחת נוגעת בחברתה, והאורות העליונים
 5 הרמוזים בביטוי "ישועות" מתייחסים
 6 לדרגה העליונה בהשתלשלות' הוא
 7 החכמה, ראשית הספירות. וכן יש
 8 לפרש גם שהכוונה לאורות עליונים
 9 שלמעלה מההשתלשלות שמקורם
 10 מבחינת 'כתר עליון' שלמעלה
 11 מהחכמה, כשם שהכתר הוא מעל
 12 לראשו של האדם (והכוונה לשתי
 13 הבחינות שבכתר – 'עתיק יומין' היינו
 14 שנעתק ונבל מ'מים' וגילוי, ו'אריך
 15 אנפין', פנים ארוכות, היינו דרגה
 16 גבוהה ו'ארוכה' – כמבואר בהרחבה
 17 בקבלה וחסידות, ובאופן כללי 'עתיק'
 18 הוא פנימיות הכתר ונמשל לעניין
 19 התענוג שבנפש האדם, ו'אריך' הוא
 20 חיצוניות הכתר ונמשל לעניין הרצון
 21 שבנפש האדם) **וְגַם "ישועות"**
 22 **הוא מְלִשׁוֹן שְׁעָה, דְּהִינּוּ**
 23 **פְּנִיחָה (א קָעַר)⁹, שֶׁהוּא עֲנִין**
 24 **הַפְּנִיחָה וההתייחסות הראשונה**
 25 **שֶׁל עֲצֻמוֹתוֹ יְתַבְּרָף הַעֲצֻמִּיּוֹת של**
 26 הקדוש ברוך הוא שמצד עצמו הוא
 27 נעלה ורם ונישא ממצאיות העולמות
 28 והנבראים לאין שיעור, והביטוי
 29 "ישועות" מלשון שעה ופניה מתפרש
 30 על ההתייחסות הראשונה של עצמותו
 31 **לְהִיטוֹת יְרִידַת וְהַמְּשַׁכֵּת אורו**
 32 **לְמִטָּה מְטָה. וְעַל זֶה הַמְּשַׁכֵּת**
 33 **וְהַתְּגִלוֹת הָאוֹרוֹת הַעֲלִינִים מִלְּמַעְלָה**
 34 **מַעֲלָה עַד לְמִטָּה מִטָּה נֶאֱמָר צִוָּה**
 35 **יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב, "צִוָּה" הוּא מְלִשׁוֹן צְוֹתָא וְחַבּוּר, וְהִינּוּ,**
 36 **שְׁיַעֲקֹב הוּא הַמְּחַבֵּר וּמְמַשֵּׁף בְּחִינַת הַיְשׁוּעוֹת** שהם כאמור
 37 אורות עליונים **לְמִטָּה.**
 38 **וְתַכְלִית הַפְּנִיחָה בִּיצִיאַת יַעֲקֹב מִבְּאֵר שְׁבַע** דרגה נעלית ביותר
 39 ברוחניות **לְחֵרוֹן אֶף שֶׁל עוֹלָם** דרגה נמוכה ביותר ברוחניות **הִיא,**
 40 **כְּדִי לְעַסֵּק בַּעֲבוּדַת הַבְּרוּרִים,** בתוך הדברים הגשמיים הנחותים יש
 41 ניצוצות של קדושה, וכאשר האדם בא במגע עם הגשמיות ומשתמש בענייני
 42 העולם לצורך התורה והמצוות ועבודת ה', הוא מפריד בין הטוב והרע

(9) ראה פרש"י בראשית ד, ד. (10) תהלים קטז, יג. (11) נדפס בס' מאמרים יקרים, חמ"ד, תרכ"ד. דפוס צילום - נ.י. תשל"ו.
 ואח"כ - במאמרי אדמו"ר האמצעי מקץ ע' רעט ואילך (הובא באוה"ת בא ע' שמא). וראה גם אוה"ת מקץ שמב, א ואילך.
 שמה, סע"א ואילך. (12) ראה גם לקו"ת דרושים לסוכות פ, ג. (13) משלי ה, ה. וראה אוה"ת נ"ך עה"פ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בפרשת מקץ על הפסוק "ואת גביעי, גביע הכסף" שגביע הוא כוס אָרְף
 2 דְּנָקָא היינו כוס שיש לו גובה.
 3 וַיֵּשׁ לְמִשְׁרָה זֶה עִם הַמֶּבְאֵר בְּתוֹרַה אֲוֵר¹⁷ בְּכַתְב־יַד־קֹדֶשׁ
 4 אֲדָמוֹר נִשְׁמָתוֹ עֲדָן בְּעֲצָמוֹ בְּעֵנָן הַכְּרוּבִים, עליהם נאמר
 5 בתורה שהיו שני כרובים "כרוב אחד
 6 מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה"
 7 וכתב על כך רבנו הזקן שְׁפָרוּב
 8 אָחַד מִקְצֵה מְזָה¹⁸ הוּא קֶצֶה
 9 אֲוֵר־אֵין־סוֹף שְׁבוּזְעִיר־אֲנַפִּין,
 10 "זעיר אנפין" (מילולית: פנים זעירות)
 11 הוא כינוי לששת המידות שבספירות
 12 העליונות (שלעומת המוחין יש בהם
 13 אור מועט ו'קטן') והאור האלוקי
 14 האניסופי שלמעלה מהעולמות יורד עד
 15 ז"א שבעולם האצילות כדי להאיר
 16 אחר־כך לעולמות שלמטה מאצילות,
 17 וההארה היא על ידי ספירת המלכות
 18 ו"כרוב אחד מקצה מזה" הוא הקצה
 19 והסוף של האור־אין־סוף המאיר בז"א
 20 וְכַרוּב אָחַד מִקְצֵה מְזָה¹⁸
 21 בקצה השני הוא בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת
 22 שְׁהִיא הַמְּקוֹר דְּבְרִיאָהּ־
 23 יְצִירָה־עֲשִׂיָה, העולמות הבאים
 24 לאחר עולם האצילות שבהם כבר אין
 25 הארה של אור האין־סוף כמו בעולם
 26 האצילות וּמְזָה מוֹבָן חֲחֹלִיק
 27 ההבדל שֶׁבֵּין בְּחִינַת יְסוֹד
 28 (בְּחִינַתוֹ שֶׁל יוֹסֵף) שְׁבָה כְּאִמּוֹר
 29 לֹא נִדְרַשְׁתָּ הַגְּבַהָה כִּדִּי לְהַשְׁפִּיעַ
 30 לְבְּחִינַת מְלָכוֹת (בְּחִינַתוֹ שֶׁל
 31 דָּוִד) שְׁבָה כֵן נִדְרַשְׁתָּ הַגְּבַהָה כִּדִּי
 32 לְהַשְׁפִּיעַ. שְׁבְּחִינַת הַיְסוֹד, עִם
 33 הַיּוֹתֵה הַדְּרָגָא הָאֲחֵרוֹנָה
 34 דְּבְחִינַת זְעִיר־אֲנַפִּין, שהרי
 35 ספירת היסוד היא הספירה האחרונה
 36 והתחתונה בששת המידות (חסד,
 37 גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד)
 38 מִכָּל־מְקוֹם הָרִי הוּא קֶצֶה
 39 אֲוֵר־אֵין־סוֹף שְׁבוּזְעִיר־אֲנַפִּין, שְׁכָל הַדְּרָגוֹת שָׁבוּ, רֵאשִׁיתוֹ
 40 אֲמַצְעִיתוֹ וְתַחְתִּיתוֹ, ובכלל זה גם ה'קצה' והסוף שלו הֵם בְּבְחִינַת
 41 אֵין־סוֹף, וְלִכֵּן הָרִי הוּא בְּמִדְרַגַּת הָעֲלִיּוֹן הוּא אֵין־סוֹף עֲצֵמוֹ.
 42 מֵה־שְׂאֵין־בֵּן בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, לְהַיּוֹתֵה הַמְּקוֹר דְּבְרִיאָהּ־

1 מאד עד כדי כך שהן נקראות "מות", לְכֵן צָרִיף לְהִיּוֹת בָּהּ בְּסִפִּירַת
 2 הַמְּלָכוֹת, עֵנָן שֶׁל הַגְּבַהָה (אֲשָׁא) וְהַתְּעוּלוֹת כְּדִי שְׁתּוּכַל לְהִיּוֹת
 3 כְּלִי וְאֲמַצְעִי לְקַבֵּל וְלִקְלוֹט בְּחוּכָה אֶת בְּחִינַת הַיְשׁוּעוֹת (כּוֹס
 4 יְשׁוּעוֹת). אֲמָנָם, בְּכּוֹס דְּיוֹסֵף (גְּבִיעַ הַכֶּסֶף) לֹא צָרִיף
 5 לְהִיּוֹת עֵנָן הַהַגְּבַהָה, כְּתַנְאִי
 6 וְהַקְרָמָה לְקִלִּיטַת הָאוֹר וְהַשְׁפַּע וְהֵינּוּ
 7 לְפִי שְׂיוֹסֵף הוּא בְּחִינַת יְסוֹד
 8 דְּאֲצִילוֹת, סִפִּירַת הַיְסוֹד הַעֲלִיּוֹנָה
 9 כְּפִי שְׁהִיא בְּעוֹלָם בְּאֲצִילוֹת שְׁהִיא
 10 בְּחִינַת צְדִיק עֲלִיּוֹן¹⁴, שְׁעִינֵינוּ
 11 לְיַצוֹר חִיבוּר וְקִשָּׁר בֵּין עוֹלָם הָאֲצִילוֹת
 12 לְעוֹלָמוֹת שְׁלִמְטָה מִמֶּנּוּ בְּדֶרֶךְ הַמַּשְׁכָּח
 13 (בְּשׁוּנָה מְצִדִּיק תַּחְתּוֹן שְׁפוּעַל בְּדֶרֶךְ
 14 הַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה) שָׁבוּ וְעַל־
 15 יָדוֹ נִמְשָׁכוֹת כָּל הַשְּׁפָעוֹת
 16 בְּסִפִּירַת הַמְּלָכוֹת, כְּמוֹ
 17 שְׁכָתוּב¹⁵ וַיּוֹסֵף גּוֹ' הוּא
 18 הַמְּשִׁבִיר לְכָל עִם הָאָרֶץ,
 19 כְּמַבּוּאָר בְּקַבְלָה וְחִסְדוֹת שְׁסִפִּירַת
 20 הַיְסוֹד עֲנִינָה לְהַמְשִׁיךְ וְלַגְלוֹת וְלַהוֹרִיד
 21 לְמַטָּה אֶת הָאוֹר שְׁקִימִים בְּסִפִּירוֹת
 22 שְׁמַעֲלִיָה (הֵם בְּעִיקָר הַמוֹחִין חִכְמָה
 23 בִּינָה וְדַעַת, וְהַמִּידוֹת חֶסֶד גְּבוּרָה
 24 וְתַפְאֵרַת) וְהַשְּׁפָעָה בְּפוּעַל הִיא
 25 בְּאֲמַצְעוֹת סִפִּירַת הַמְּלָכוֹת וְהָרִי
 26 אֲמַתִּית עֵנָן הַמְּשִׁפִּיעַ הוּא
 27 בְּאֲפֵן שְׂאֵינוֹ יוֹרֵד מִמְּדְרַגָּתוֹ
 28 אֶל מְדְרַגַּת הַמְּקַבֵּל כְּדִי
 29 לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ אֶת הַשְּׁפָעָה,
 30 אֶלֹא מְשִׁפִּיעַ לוֹ אֶת
 31 הַשְּׁפָעָה בְּהִיּוֹתוֹ בְּמִקּוּמוֹ, כִּי
 32 בְּדֶרֶךְ זֶה הַשְּׁפָעָה מִהַמְּשִׁפִּיעַ הִיא כְּפִי
 33 שְׁהוּא מְצַד עֲצֵמוֹ (בְּשׁוּנָה מִהַשְּׁפָעָה
 34 בְּדֶרֶךְ שְׁבָה הַמְּשִׁפִּיעַ יוֹרֵד מִמְּקוּמוֹ
 35 וּמִמִּילָא מְצַמְצֵם אֶת כְּמוֹת וְאִיכוֹת
 36 הַשְּׁפָעָה שְׁהִיא הַשְּׁפָעָה מוּגַבְלַת וְלֹא
 37 "אֲמִיתִית עֲנִיין הַשְּׁפָעָה") וְכִינֵן
 38 שְׂאֵין בּוֹ בְּמַשְׁפִּיעַ עֵנָן שֶׁל
 39 יְרִידָה, אֲלֹא הוּא מְשִׁפִּיעַ מִהַדְרָגָה שְׁלוֹ עֲצֵמוֹ מְבַלִּי לְרַדְתָּ לְדְרָגָה שֶׁל הַמְּקַבֵּל
 40 וְקוֹלֵט אֶת הַשְּׁפָעָה לְכֵן לֹא צָרִיף לְהִיּוֹת בּוֹ עֵנָן שֶׁל הַגְּבַהָה
 41 מִיּוֹחַדַּת לְצוּרֵן הַשְּׁפָעָה, לְהִיּוֹתוֹ גְּבוּהָ מְצַד עֲצָמוֹ, וְכְמִרְמָזוֹ גַּם
 42 בְּשֵׁם "גְּבִיעַ" שְׁפָרוּשׁוֹ כּוֹס גְּבוּהָ, וְזֶהוּ שְׁפָרַשׁ רַש"י¹⁶

(14) ראה זהר פרשתנו קנ"ג, ב. תו"א תרומה פ, ד. לקו"ת מסעי צ, ב. 15) מקץ מב, ו. 16) שם מו, ב. 17) ס"פ תרומה (פא, א-ב). 18) תרומה כה, יט. ויקהל לו, ח.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 אָשָׂא, וכאשר האדם מתפלל הוא מגביה ומנשא את נפשו להתקרב לאלוקות
45 שְׁזָהוּ עַל־דָּרֶךְ הָעֲנָן דְּ"כּוֹס יְשׁוּעוֹת אָשָׂא", שהוא השפעה
46 באמצעות הגבהה, כאמור, וּגְבִיעַ הַכֶּסֶף הוּא עֲנַן הַהִמְשָׁכָה
47 וההתגלות האלוקית מְלַמְעֵלָה לְמִטָּה על האדם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה
48 שניתנה מלמעלה.

49 וְכִדְוַע²⁰ הַמְשָׁל וּבְכִדְוַע²⁰ הַמְשָׁל המובא בחסידות
50 לביאור ההבדל בין 'המשכה' ו'העלאה'
51 לְשָׂגִי אֲנָשִׁים שֶׁהֶאָחֵד עוֹמֵד
52 לְמַעְלָה וְהֶאָחֵד לְמִטָּה,
53 שְׂיִחְוֶדֶם הַהִתְאָחְדוֹת שֶׁלֵּהֶם
54 וְקִירוּבֵם זֶה עִם זֶה הוּא בְּשָׂגִי
55 אוֹפְנִים, אִם שֶׁהִתְחַתְּוֹן יַעֲלֶה
56 לְמַעְלָה וזה משל להתקרבות
57 לאלוקות בדרך 'העלאה' מלמטה
58 לַמַּעְלָה אוֹ שֶׁהֶעֱלִיֹן יֵרֵד
59 לְמִטָּה, וזהו משל להתקרבות
60 לאלוקות כתוצאה מהמשכה והתגלות
61 מלמעלה למטה וְכֶפֶץ הוּא הַהֶפְרָשׁ
62 בֵּין תְּפִלָּה שְׁעִינֵיהָ הוּא 'הַעֲלָאָה'
63 לְתוֹרָה שְׁעִינֵיהָ הוּא 'הַמְשַׁכָּה'²¹.

64 ג) וּבְאֹר עֲנַן הַהֶגְבְּהָה
65 דְּ"כּוֹס יְשׁוּעוֹת אָשָׂא" שנתבאר
66 לעיל בכללות (היינו שכדי שהכלים
67 יוכלו לקלוט ולהכיל בתוכם את אור
68 הספירות העליונות נדרשת בהם
69 הגבהה ורוממות והתעלות מלמטה
70 לַמַּעְלָה וזהו גם עניינו של דוד המלך,
71 ספירת המלכות, ועניינה של עבודת
72 התפלה בעבודת האדם שהיא בדרך
73 התעלות מלמעלה למטה) בַּפְּרָטִיּוֹת
74 יוֹתֵר, דְּהֵנָּה נוֹסֵף עַל ב' הַ
75 אוֹפְנִים הַנִּלְבָּל בַּמִּשָּׁל שֶׁנִּי
76 האנשים שהאחד מהם נמצא למטה
77 והשני נמצא למטה וברצונם להתקרב
78 זה לזה בְּחִבּוּר דְּעֵלְיוֹן וְתַחְתּוֹן,
79 אִם עַל־יְדֵי יְרִידַת הָעֵלְיוֹן
80 לְמִטָּה שהיא משל לעניין המשכת
81 האלוקות מלמעלה למטה או עַל־
82 יְדֵי עֲלִית הַתַּחְתּוֹן לְמַעְלָה,
83 שהיא משל לעניין התעלות האדם

84 מלמטה למעלה וְשָׂנוּ אֲפֹן אֲפֹן של התקרבות בין העליון והתחתון והוא
85 שֶׁהֶעֱלִיֹן יֵרֵד מִמְדְּרַגְתּוֹ אֲבָל הַיִּירֵדָה הוּא לֹא עַד לְמִטָּה מִטָּה אֲלָא
86 רַק בְּמָה מַעְלוֹת, וְגַם הַתַּחְתּוֹן צָרִיף לְעֲלוֹת מִמְדְּרַגְתּוֹ כּו',

1 יְצִירָה־עֲשִׂיָּה, כי השפעת האיין־סוף באופן של ירידה לברוא עולמות
2 בדרגה שלמטה מהאצילות היא על ידי ספירת המלכות הַרִי הוּא
3 בְּמִדְרַגַּת הַתַּחְתּוֹן ולכן נאמר על שני הכרובים שהם נמצאים בשני צדוֹת
4 שונים.

5 וְזֶהוּ גַם הַחֲלוּקֵי שְׂבִיִן "גְּבִיעַ
6 הַכֶּסֶף" של יוסף, בחינת היסוד
7 לְ"כּוֹס יְשׁוּעוֹת", של דוד בחינת
8 המלכות, שְׂבִי"כּוֹס יְשׁוּעוֹת" כדי
9 שיהיה כלי לקליטת השפעת צָרִיף
10 לְהִיּוֹת עֲנַן שֶׁל הַגְּבִיָּה
11 (אָשָׂא), לְהִיּוֹתוֹ בְּמִדְרַגְתָּהּ
12 תַּחְתּוֹנָה, כאמור שמירת המלכות
13 דאצילות עם היותה חלק מעולם
14 האצילות, בכל זאת היא "במדרגת
15 התחתון" מִה־שְׂאִי־בֶן גְּבִיעַ
16 הַכֶּסֶף, בחינת יסוד, לֹא צָרִיף
17 לְהִיּוֹת עֲנַן שֶׁל הַגְּבִיָּה, והיא
18 משפיעה גם ללא ההגבהה לְהִיּוֹתוֹ
19 הגביע בְּמִדְרַגְתָּהּ נַעֲלִית מִצַּד
20 עֲצָמוֹ ועם היותו הקצה והסוף של
21 הארת האיין־סוף, בכל זאת הוא
22 במדרגת העליון.

23 ועוד זאת גְּבִיעַ הַכֶּסֶף, שֶׁלֹּא
24 זו בְּלִבְד שֶׁלֹּא צָרִיף לְהִיּוֹת בּוֹ
25 עֲנַן שֶׁל הַגְּבִיָּה, והוא משפיע
26 גם ללא ההגבהה אֲלָא אֲדַרְבֵּי,
27 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב¹⁶ שיוסף הורה לאיש
28 אשר על ביתו וְאֵת גְּבִיעֵי גְּבִיעַ
29 הַכֶּסֶף תְּשִׂים בְּפִי אֲמַתַּחַת
30 הַקָּטָן, הַיְיָנוּ, שְׂגַמְשֵׁף לְמִטָּה
31 דְּקָא והשפעתו יורדת ונמשכת עד
32 לדרגות הכי נמוכות.

33 וּבְכִלּוֹת הַהֶפְרָשׁ הַהִבְדָּל בֵּין
34 נְשִׂיאת הַכּוֹס וּגְבִיעַ הַכֶּסֶף
35 בְּעִבּוּדַת הָאָדָם, ההבדל האמור
36 בין השפעה שמחייבת בהגבהה
37 והתעלות מצד מקבל השפעה, להשפעה
38 שבה היבר לא נדרש, קיים גם בעבודת
39 ה' ברוחניות הוּא עַל־דָּרֶךְ
40 הַהֶפְרָשׁ הַהִבְדָּל בֵּין תְּפִלָּה
41 לְתוֹרָה, ששניהם פועלים התקרבות של האדם עם הקודש ברוך הוא, אבל
42 באופנים שונים שֶׁתְּפִלָּה עֲנִינָה הַעֲלָאת הַיְיָנוּ תַּעֲלוֹת שֶׁל הָאָדָם
43 מְלַמְשָׁה לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב¹⁹ לְדוֹד אֲלִיף הַרְגִ' נִפְשִׁי

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 לפחות במידה מסויימת וְאִזְ יִמְשָׁף מִהַעֲלִיּוֹן לַתַּחְתּוֹן היינו שמדובר
 2 בהתקרבות בין העליון לתחתון בדרך המשכה מלמעלה למטה, אבל יחד עם
 3 זאת גם התחתון מגביה את עצמו כדי להתקרב אל העליון.
 4 וְזֶהוּ עֲנִיָן כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא, שְׁכַדִּי שִׁמְשָׁף מִהַבְּחִינָה
 5 הַיּוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה ד'יְשׁוּעוֹת"
 6 שהם אורות עליונים ביותר, כאמור,
 7 בַּבְּחִינַת הַמַּלְכוּת (כּוֹס), שְׁהִיא
 8 הַסְּפִירָה הַתַּחְתּוֹנָה ביותר, לֹא
 9 מִסְּפִיק שֶׁהַעֲלִיּוֹן יוֹרֵד
 10 מִמְּדַרְגָּתוֹ כְּמָה מַעְלוֹת, וְיֵשׁ
 11 קִירּוֹב מְצִידוֹ אֶל הַתַּחְתּוֹן אֲלֵא
 12 צְרִיכָה לְהִיּוֹת גַּם עֲלִית
 13 הַתַּחְתּוֹן, שְׁזֶהוּ עֲנִיָן הַגְּבֵהַת
 14 הַכּוֹס, וְזוֹ הַמְּשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל
 15 הַהִלְכָה לַהֲבִיחַ כּוֹס שֶׁל בְּרוּכָה מִלְּמַטָּה
 16 מִלְּמַעְלָה, לְהַעֲלוֹת אֶת הַתַּחְתּוֹן כְּדִי
 17 לְקַרְבוֹ עַל הַעֲלִיּוֹן שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 18 יוּכַל הַתַּחְתּוֹן לְקַבֵּל אֶת
 19 הַהִמְשָׁכָה מִהַעֲלִיּוֹן לְאַחֲרֵי
 20 שְׁכַפְּרֵי יוֹרֵד הַעֲלִיּוֹן מִמְּדַרְגָּתוֹ
 21 אֲבָל לֵאלֹא הַגְּבֵהָה מִסּוּיִמַּת מְצַד
 22 הַתַּחְתּוֹן לֹא יִהְיֶה בְּכוּחוֹ לְקַלוֹט אֶת
 23 הָאוֹר מִהַעֲלִיּוֹן.
 24 וְהִנֵּה, מְקוֹם הַחֲבוּר דְּעֲלִיּוֹן
 25 וְתַחְתּוֹן פְּעֻנָן ד'כּוֹס יְשׁוּעוֹת
 26 אֲשָׁא" הַמְּקוֹם שֶׁבוֹ הָאֵדָם וְהַאֲלוּקוֹת
 27 יִנְפְּשִׁים, כְּבִיכּוֹל, (בְּדוּמָה לְמְקוֹם
 28 שְׁבִין הַמַּעֲלָה וְהַמְטָה שֶׁבוֹ הַעֲלִיּוֹן
 29 וְהַתַּחְתּוֹן נִפְגָּשִׁים כְּאִשֶׁר הַעֲלִיּוֹן יוֹרֵד
 30 כְּמָה דְּרִגּוֹת וְהַתַּחְתּוֹן עוֹלָה כְּמָה
 31 דְּרִגּוֹת) הוּא בַּבְּחִינַת הַיְסוּד,
 32 וְהִנֵּנוּ, שְׁעֲלִית הַתַּחְתּוֹן
 33 (בַּבְּחִינַת הַמַּלְכוּת) מִלְּמַטָּה הִיא
 34 לַבְּחִינַת הַיְסוּד וְלֹא יוֹתֵר גְּבוּהָ,
 35 וְיִרִידַת הַעֲלִיּוֹן (בַּבְּחִינַת
 36 יְשׁוּעוֹת) הִיא עַד לַבְּחִינַת
 37 הַיְסוּד וְלֹא יוֹתֵר נִמּוֹן, וְבוֹ
 38 (בַּבְּחִינַת הַיְסוּד) נַעֲשֶׂה
 39 הַחֲבוּר דְּעֲלִיּוֹן וְתַחְתּוֹן, שְׁזֶהוּ
 40 עֲנִיָן "כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ", דְּאֲחִיד בְּשָׂמִיא וּבְאֲרָעָא
 41 עַל הַפְּסוּק "כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ", נִאֲמַר בְּתַרְגוּם "דְּאֲחִיד בְּשָׂמִיא וּבְאֲרָעָא",
 42 הִינֵנוּ שְׂמֵאֲחַד (וּמְקַשֵּׁר) בְּשָׂמִים וּבְאֲרָץ, וְאִמְרוּ עַל כֵּךְ בּוֹהַר שֶׁעֲנִיָן זֶה הוּא
 43 הַתּוֹכֵן שֶׁל סְפִירַת הַיְסוּד שְׁבִמִידוֹת הִיא חִיבּוּר וְהַתְּקַשְׁרוֹת בֵּין הַמְּשַׁפֵּיעַ

(22) דברי הימים-א כט, יא ובתרגום. וראה זהר ח"א לא, א. ח"ב קטז, א. ח"ג רנז, סע"א. זוהר חדש קג, ב. ועוד. (23) יבמות סה, ב. (24) ראה עץ חיים שער ה (שער טנת"א) ספ"א. לקו"ת בחוקתי מז, ג. ובכ"מ.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרנה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אָמְנָם, לְעֵתִיד לְבוֹא, בְּגִמְרֵי הַבְּרִוּרִים, כְּשִׁיתִים בִּירוּר וְהֵעֵלֵאת
 2 כל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה אֲזִי תִתְעַלֶּה בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת הַיָּמִינִית, הַמְּקַבֵּל,
 3 לְדוּגְמָה עֲלוֹנָה בְּיוֹתֵר וְלֹא תִצְטָרֵף לְקַבֵּל מִבְּחִינַת זְעִיר־אֲנָפִין,
 4 הַמְּשַׁפֵּיעַ בֵּינָן שִׁיחֵיו שְׂוִין בְּקוֹמָתָן לְאַחַר שֶׁהִמְקַבֵּל עָלָה וְנִתְעַלָּה
 5 לְדוּגְמָה הַמְּשַׁפֵּיעַ. וְיִתִּירָה מְזָה, לֹא
 6 זֶה בְּלִבְדֵּי שֶׁהִמְלָכוֹת תִּהְיֶה בְּדוּגְמָה שׁוֹה
 7 לְדִ"א (הַמִּידוּת) אֲלֵא שֶׁהַמְּלָכוֹת
 8 תִּתְעַלֶּה לְמַעְלָה יוֹתֵר מִזְעִיר־
 9 אֲנָפִין, כְּמֹו שְׁפָתוֹב²⁷ שֶׁלֵּעֵתִיד־
 10 לְבוֹא נִקְבָּה תְּסוּכֵב גְּבָר, הַנְּכִיבֵי
 11 יִרְמִיָּהוּ אֹמֵר כִּי בְּעוֹד שְׁכִינִם בְּדֶרֶךְ
 12 כֻּלָּם הַגְּבָר הוּא הַמְּנַחֵג וְהַשּׁוֹלֵט,
 13 לְעֵתִיד־לְבוֹא הַנְּקִבָה הִיא זֶה שֶׁתִּנְהַיֵּג
 14 וְתִסּוּכְבֵי אֵת הָאִישׁ וְאֵז יִהְיֶה שֵׁם
 15 בִּ"ן בְּחִינַת נְקִיבָה לְמַעְלָה מִשֵּׁם
 16 מִ"ה²⁶ בְּחִינַת זָכַר.
 17 וְזֶהוּ שֶׁלְעֵתִיד־לְבוֹא יִהְיֶה
 18 הָעֵקֶר הַכּוֹס דְּדוֹד דְּוָקָא,
 19 כְּמֹו אֲמַר רַבְּתִינֵינוּ ז"ל²⁸ עֵתִיד
 20 הַקְּב"ה לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה
 21 לְצַדִּיקִים כּוֹי לְאַחַר שְׁאוּכְלִין
 22 וְשׁוֹתִין נוֹתְנִין לוֹ לְאַבְרָהָם
 23 אֲבִינֵינוּ כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לְבָרֵךְ
 24 וְאֹמֵר לָהֶן אֲנִי מְבָרֵךְ כּוֹי
 25 לְצַחֵק כּוֹי לְעֵקֶב וְכוֹי,
 26 אֹמֵר לוֹ לְדוֹד טַל וְבָרֵךְ,
 27 אֹמֵר לָהֶן, אֲנִי אֲבָרֵךְ וְלִי
 28 נְאֻה לְבָרֵךְ, הָרִי שְׁכּוֹס הַבְּרָכָה שֶׁל
 29 דוֹד יִהְיֶה הַעֵינֵק וְהַחֲשׁוֹב בְּיוֹתֵר אֲפִילוֹ
 30 בִּיחֹס לְאַבּוֹת אֲבָרָהם יִצְחָק וְעֵקֶב
 31 וְהִנְנוּ, לְפִי שֶׁלְעֵתִיד־לְבוֹא
 32 יִמְשְׁכוּ בְּסִפְרֵת הַמְּלָכוֹת
 33 שְׁכִינִם הִיא הַסְּפִירָה הַנְּחוּתָה בְּיוֹתֵר
 34 כָּל הַגְּלוּיִים שֶׁל הָאוּרוֹת הָאֱלוּקִים הַיּוֹתֵר נְעִלִים, שֶׁזָּהוּ מַה
 35 שְׁפָתוֹב בְּגִמְרָא²⁹ שְׁכּוֹס דְּדוֹד לְעֵתִיד־לְבוֹא יִהְיֶה גְּדוֹל מְאֹד
 36 מְחִזֵּיק מְכִיל כְּשִׁעוֹר רַכ"א לֹוֹגִין, שְׁנֹאֲמַר³⁰ כּוֹסֵי רְוִיָּה, רְוִיָּה
 37 בְּגִימְטְרִיא רַכ"א, בְּחִינַת אֲרִיף³¹, אֲרִיף אֲנָפִין שֶׁהִיא בְּחִינַת
 38 בְּחִינַת זֶה שֶׁלְעֵתִיד־לְבוֹא הַמְּסַפֵּר וְגַם הַמְּסַפֵּר רַכ"א אוֹתִיוֹת אֲרִיף מוֹרָה עַל
 39 בְּחִינַת זֶה שֶׁיִּמְשֵׁךְ וְיִתְגַּלֶּה אֲזִי בְּבְחִינַת הַמְּלָכוֹת תּוֹסֵפֶת הָאוּרוֹת
 40 הָאֱלוּקִים הַנְּעִלִים הַלְלוּ.
 41 (ה) וְיִוָּבֵן בְּתוֹסֵפֶת בְּאוֹר עַל־פִּי הַמְּבַאֵר בְּהִמְשָׁךְ הַמְּאָמַר
 42 הַנִּזְכָּר דְּגִבֵּיעַ הַכֶּסֶף (שְׁנֹמְצָא בְּכַתְב־יָד, וְעֵדִין לֹא נִדְפְּסִים³²),
 43 לְגַבֵּי הַבְּדֵל נוֹסֵף בֵּין הַזְּמַן הַזֶּה, זְמַן הַגְּלוּת, לְכִין לְעֵתִיד־לְבוֹא שְׁבִזְמַן הַזֶּה

1 הָרִי הוּא עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא 52 וְנִקְרָא שֵׁם בִּ"ן. וְאִילוּ כֹּאשֶׁר שֵׁם הָרִי נִכְתָּב
 2 בְּמִילוּי אֶלֶף, הֵינּוּ יוֹד, ה"א, וְא"ו, ה"א, הָרִי הוּא עוֹלָה בְּגִימְטְרִיא 45 וְנִקְרָא
 3 שֵׁם מ"ה. וּמְבוֹאָר בְּחִסְדוֹת שֵׁם מ"ה הוּא הַמְּבַרֵר וְהַמְּפָרֵד אֵת הַטּוֹב מִן
 4 הָרַע וְהַמְּעַלָּה אֵת הַטּוֹב מִתּוֹךְ שֵׁם בִּ"ן (וְהַבִּירוּר הוּא עַל יְדֵי שֵׁם מ"ה בְּגַלְל
 5 שֶׁהוּא עֵינִין הַבִּיטוּל, כְּמֹו שִׁכְחוּב
 6 "וּנְחַנוּ מַה", לְשׁוֹן בִּיטוּל) וְעַל פִּי
 7 הַקְּבֵלָה שֵׁם מ"ה הוּא עֵינִין הַזָּכֵר,
 8 מְשַׁפֵּיעַ, וְשֵׁם בִּ"ן הוּא עֵינִין הַנְּקִבָה,
 9 מְקַבֵּל. וּבְדוּרָן כֻּלָּם סִדֵּר הַהִשְׁפָּעָה הוּא
 10 שֶׁהַזָּכֵר מְשַׁפֵּיעַ אֶל הַנְּקִיבָה בְּדוּרָן
 11 הַמְּשַׁכָּה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה. וְגַם
 12 בְּאֲשֶׁר הַבְּרִוּר וְהַתְּקַרְבוֹת
 13 לְקְדוּשָׁה וְאֱלוּקוֹת הוּא עַל־יְדֵי
 14 שֵׁם בִּ"ן, בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַתְּעַלּוֹת
 15 הַמְּקַבֵּל (הַנְּקִיבָה) אֶל הַמְּשַׁפֵּיעַ (הַזָּכֵר)
 16 הָרִי זֶה נְעִשָׂה גַם בִּן עַל־יְדֵי
 17 שֵׁם מ"ה²⁵, כְּפּוֹעַל הַבִּירוּר שֶׁל
 18 הַטּוֹב מִן הָרַע הוּא עַל־יְדֵי שֵׁם מ"ה
 19 הֵן בְּבִירוּר רֵאשׁוֹן, וּבְפָרְט
 20 בְּבִירוּר שְׁנִי²⁶ מְבוֹאָר בְּחִסְדוֹת
 21 שֶׁבְּדוּרָן כֻּלָּם פְּעוּלַת הַבִּירוּר הִיא,
 22 כְּאֵמוּר, עַל יְדֵי שֵׁם מ"ה הַמְּבַרֵר וְהַמְּעַלָּה
 23 אֵת נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שִׁנְפַלְו וְסִדֵּר
 24 הַבִּירוּר הוּא שֶׁתְּחִלָּה צִרִיךְ לְהִיּוֹת
 25 "בִּירוּר רֵאשׁוֹן" וְאַחַר מִכֵּן יִשְׁנוּ בִּירוּר
 26 שְׁנִי (וְתוֹכֵן הָעֵינִין בְּקִצְרָה הוּא שְׁגַם
 27 לְאַחַר הַבִּירוּר וְהַהֵעֵלָּאָה שֶׁל שֵׁם בִּ"ן
 28 בְּבִירוּר הָרֵאשׁוֹן יֵשׁ הַמְּשַׁכָּה נוֹסֵפֶת
 29 מִלְּמַעְלָה וְהָאָרָה שֶׁל שֵׁם מ"ה בִּשֵׁם
 30 בִּ"ן, הֵינּוּ שֶׁלְאַחַר הַהֵעֵלָּאָה מִלְּמַטָּה
 31 שֶׁהִיא הַבִּירוּר הָרֵאשׁוֹן יֵשׁ הַמְּשַׁכָּה
 32 מִלְּמַעְלָה שֶׁהִיא הַבִּירוּר הַשְּׁנִי, כְּמְבוֹאָר
 33 בְּתוֹרָה אֹר"ו פְּרַשְׁת וּשְׁב: "אֶף־עַל־פִּי
 34 שֶׁנִּתְבַּרְרוּ הַנִּיצוּצוֹת... אִי אֲשֶׁר לָהֶם לְהַתִּיחֵד מִמֶּשׁ בְּאֱלוּקוֹתוֹ ית' עַד
 35 שִׁיּוּמֶשֶׁךְ עֲלֵיהֶם גִּילּוּי שֵׁם מ"ה דְּאֵצִילוֹת וְעַל יְדֵי זֶה יִתְבַּרְרוּ בִּירוּר שְׁנֵי וְהוּא
 36 הַעֵינֵק... כִּי הַבִּירוּר הָרֵאשׁוֹן הִיא רַק שִׁיחֵי בְּהֵם בְּחִינַת בִּיטוּל הִישׁ וְזֶהוּ
 37 רְחוּק עֲדִיין מֵאֱלוּקוֹת... אֲלֵא עַל יְדֵי שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּהֵם... הָאָרֶת שֵׁם מ"ה לְבִירוּר
 38 אֵז נִכְלָלוּ בְּבִיטוּל אֲמִיתִי בְּאֱלוּקוֹת. וְכַמְּשַׁל בְּאֵדָם שֶׁמְבַרֵר בִּירוּרִים עַל יְדֵי
 39 שְׁאוּכֵל וְשׁוֹתָה וְאַחַר כֵּךְ מִתְּפַלֵּל בְּאַהֲבָה וְיִרְאָה עַל יְדֵי כּוֹחַ זֶה שֶׁאֵכֵל וְשׁוֹתָה,
 40 שֶׁנִּמְצָא נִכְלָלוּ הַחַיּוֹת שֶׁל הַמַּאֲכִלִים וְהַמְּשַׁקִּים... בְּבִחִינַת אֲהַבָה רַבָּה שֶׁלּוֹ
 41 וְעַם כֵּל זֶה הוּא עֲדִיין רְחוּק... אֲלֵא כְּשֶׁעַל־יְדֵי... אֲהַבָה וְיִרְאָה שֶׁלּוֹ נִמְשָׁכוּ לוֹ
 42 דְּחִילוֹ וְרַחֲמֵינוּ [יִרְאָה וְאַהֲבָה] מִלְּמַעְלָה מֵאֵת ה'... אֵז וְיִכְלָלוּ בְּאַהֲבָה וְיִרְאָה זֶה
 43 שֶׁנִּמְשָׁכִים מִלְּמַעְלָה מִבְּחִינַת אֱלוּקוֹת מִמֶּשׁ, וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה הוּא בִּירוּר שְׁנִי".

(25) ראה גם ד"ה בראשית ברא דש"פ בראשית פ"ג (סה"מ תשכ"ו ע' מ). (26) ראה תו"א ויחי מז, ד ואילך. (27) ירמי' לא, כא. (28) פסחים קיט, ב. (29) יומא עו, א. (30) תהלים כג, ה. (31) ראה תו"א תולדות יט, רע"א. סידור עם דא"ח נב, ב. (32) נדפס לאח"ז במאמרי אדמו"ר האמצעי הנ"ל ע' שג ואילך. וראה גם אוה"ת שם שמג, ב ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 שִׁיף עֲנֵן הַבְּכוֹרָה לְרֵאוּבֵן, וְלַעֲתִיד־לְבָא יִהְיֶה עֲנֵן
 2 הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף³³ כְּדַבְרֵי חֲמִינֵי ז'ל שִׁיעֵקֵב הַעֲבִיר אֶת הַבְּכוֹרָה מֵרֵאוּבֵן
 3 לְיוֹסֵף. וְהֵעֲנֵן בְּזָה, לְפִי הַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית דְּהִנְיָה, הַחֲלוּק הַהִבְרָל
 4 בֵּין רֵאוּבֵן לְיוֹסֵף הוּא שְׂרָאוּבֵן הוּא בְּכוֹר לְאָב, כִּנּו הַרְאִשׁוֹן
 5 שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ יוֹסֵף הוּא בְּכוֹר
 6 לְאָם כִּנּו הַרְאִשׁוֹן שֶׁל רַחֵל אֲמִנוּ. 1 הִזָּה שִׁיף עֲנֵן הַבְּכוֹרָה לְרֵאוּבֵן, וְלַעֲתִיד־לְבָא
 7 וְלָכֵן, בְּזִמְנָן הִזָּה שְׁהַסְדֵּר שֶׁל 2 יִהְיֶה עֲנֵן הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף³³. וְהֵעֲנֵן בְּזָה, דְּהִנְיָה,
 8 הַתְּגִלוֹת וְהַמְשַׁכַּת הָאוּר הָאֵלּוּקִי 3 הַחֲלוּק בֵּין רֵאוּבֵן לְיוֹסֵף הוּא שְׂרָאוּבֵן הוּא בְּכוֹר
 9 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה הוּא בְּאֶפֶן 4 לְאָב, וְיוֹסֵף הוּא בְּכוֹר לְאָם. וְלָכֵן, בְּזִמְנָן הִזָּה
 10 דְּמִשְׁפִּיעַ וּמְקַבֵּל, וְהַדְּכָר הוֹכֵר 5 שְׁהַסְדֵּר הוּא בְּאֶפֶן דְּמִשְׁפִּיעַ וּמְקַבֵּל, וְהַדְּכָר הוּא
 11 הוּא הָעֵקֶר, כִּי הוּא הַמְשַׁפֵּיעַ שִׁיף 6 הָעֵקֶר, שִׁיף עֲנֵן הַבְּכוֹרָה לְרֵאוּבֵן, שְׁהוּא בְּכוֹר
 12 עֲנֵן הַבְּכוֹרָה שְׁהוּא מַעֲלָה 7 לְאָב, מֵה־שְׂאִינ־כֵּן לְעֲתִיד־לְבָא שְׂאָז "נִקְבָּה
 13 וְחִשְׁבִּית לְרֵאוּבֵן, שְׁהוּא בְּכוֹר 8 תְּסוּכָב גְּבָר", אִזִּי יִהְיֶה עֲנֵן הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף,
 14 לְאָב, הֵינּוּ שְׁמַעֲלַת הַבְּכוֹרָה שְׁלוּ 9 שְׁהוּא בְּכוֹר לְאָב, מֵה־שְׂאִינ־
 15 נּוֹבַעַת מֵאֲבִיו, הַמְשַׁפֵּיעַ, מֵה־שְׂאִינ־ 10 וְזֵהוּ גַם מֵה שְׁמִצִּינוּ שְׁבִתְחִלָּה הֵימָּה הָעֲבוּדָה
 16 כֵּן לְעֲתִיד־לְבָא שְׂאָז "נִקְבָּה 11 בְּכֹרוֹת גְּבָר", וְהַמְקַבֵּל יִהְיֶה
 17 תְּסוּכָב גְּבָר", וְהַמְקַבֵּל יִהְיֶה 12 מֵהַבְּכוֹרוֹת וְנִתְּנָה לְפָנֵיהֶם [בְּגִלְל חֲטָא הֵעֲגֵל³⁵,
 18 בְּדוּגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה מִהַמְשַׁפֵּיעַ אִזִּי 13 שְׁקִשׁוֹר עִם חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, שְׁסַבְתּוּ הוּא עֲנֵן
 19 יִהְיֶה עֲנֵן הַבְּכוֹרָה לְיוֹסֵף, 14 מְעוֹט הַלְּבָנָה, שְׁנַעֲשֶׂה מִצַּד 'שְׁבִירַת הַכְּלִים
 20 שְׁהוּא בְּכוֹר לְאָם כַּחֲנִית נִקְבָּה 15 דְּתֵהוּ' (כְּפִי שְׁמִבְּאָר כ"ק מו"ח אֲדָמוּר
 21 שְׂאֵז אֶצֶל הָאֵב. 16 בְּמֵאֲמָרֵי י"ב־י"ג תַּמּוּז³⁶). וּבְמִקּוּם אַחֵר³⁷ מְבֹאָר
 22 וְזֵהוּ גַם מֵה שְׁמִצִּינוּ 17 שְׁעֲנֵן זֶה קָשׁוּר עִם מַחְלַקַּת קָרַח וְעֲדָתוֹ, שְׁלּוּלִי
 23 שְׁבִתְחִלָּה הֵימָּה הָעֲבוּדָה 18 זֹאת הָיוּ הַבְּכוֹרִים מְשֻׁרְתִים לְפָנֵיהֶם, וְכַדִּי לְתַמְנָן
 24 בְּמִשְׁכַּן בְּכֹרוֹת³⁴, וְלֵאחֲרָיו כֵּן 19 הַמְּעֻנָּת דְּקָרַח וְעֲדָתוֹ שְׂרָצוּ הַלְּוִיִּם לְהִיֹּת לְפָנֵיהֶם,
 25 נְטִלָּה הָעֲבוּדָה מֵהַבְּכוֹרוֹת 20 נִתְחַלְּפוּ לְהִיֹּת הַלְּוִיִּם מְשֻׁרְתִים וּטְפִלִּים
 26 וְנִתְּנָה לְפָנֵיהֶם [בְּגִלְל חֲטָא 21 לְפָנֵיהֶם]. וְהֵעֲנֵן בְּזָה, דְּהִנְיָה, יֵשׁ הַפָּרֶשׁ בֵּין
 27 הֵעֲגֵל³⁵, שֶׁהַכְּהֵנִים בְּנֵי לֵוִי לֹא 22 יַחוּס הַכְּהֵנִים לְיַחוּס הַבְּכוֹרִים, שְׁהַכְּהֵנִים נִמְשָׁף
 28 הַשְּׁתַחֲפוּ בּו שְׁקִשׁוֹר עִם חֲטָא 23 לְהֵם עֲנֵן הַכְּהֵנִים מֵהָאֵב, וְאֵלּוּ בְּנוֹגַע לְהָאֵם אֵין
 29 עֵץ הַדַּעַת, שְׁסַבְתּוּ שֶׁל חֲטָא עֵץ 24 נְפָקָא־מִינָה אִם הִיא כַּהֲנֵת אוּ יִשְׂרָאֵלִית, שְׁהָרִי
 30 הַדַּעַת הוּא עֲנֵן מְעוֹט הַלְּבָנָה, 25 יִשְׂרָאֵלִית אוּ לֹוִיָּה שְׁנִשְׁאֵת לְכַהֵן, הַכֵּן הוֹלֵף
 31 כִּבְגִלְלוּ נּוֹצֵרָה נִחְיַת מְקוּם לַעֲנֵן שֶׁל 26 אַחֵר הָאֵב³⁸. מֵה־שְׂאִינ־כֵּן בְּעֲנֵן הַבְּכוֹרִים הָרִי
 32 חֲטָא וְחִסְרוֹן כְּעוֹלָם שְׁנַעֲשֶׂה מִיעוֹט 27 זֶה לְהַפְּדָה, שְׁקַדְשַׁת הַבְּכוֹר תְּלוּיָה וְנִמְשָׁכַת
 33 חֲטָא וְחִסְרוֹן כְּעוֹלָם שְׁנַעֲשֶׂה מִיעוֹט 28 מֵהָאֵם דְּוָקָא, דְּהֵינּוּ שְׁהוּא בְּכוֹר לְאָמוּ, כְּמוֹ
 34 מִצַּד 'שְׁבִירַת הַכְּלִים דְּתֵהוּ' 29 שְׁכַתּוּב³⁹ קַדֵּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם גּוֹ'.
 35 כְּמִבּוּאָר בַּחֲסִידוֹת שֶׁהַעוֹלָמוֹת 30 וְלָכֵן, בְּזִמְנָן הִזָּה שְׁהָעֲבוּדָה הִיא בְּעֲנֵן הַבְּכוֹרִים,
 36 בְּמַתְכוּנָתָם הַנוֹכַחִית, עִם 'סֵדֵר 31 הַפֶּטֶר, שְׁקַדְשַׁת הַבְּכוֹר תְּלוּיָה וְנִמְשָׁכַת
 37 הַשְּׁתַלְשׁוֹת הַדְּרָגָתִי וּמְסוּדֵר וְעֵשֶׂר 29 קַדֵּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם גּוֹ'.
 38 סְפִירוֹת שֶׁהָאוּרוֹת שֶׁלָּהֶם מְלוּבָשִׁים 30 וְלָכֵן, בְּזִמְנָן הִזָּה שְׁהָעֲבוּדָה הִיא בְּעֲנֵן הַבְּכוֹרִים,
 39 בְּתוֹךְ כְּלִים רוֹאִיִּים לְקִלְיַתָּם, נִקְרָאִים 31 הַתּוֹרָה בּו הָיוּ אוֹרוֹת מְרוּבִים וְכֻלָּם מוֹעֵטִים, מִצַּב שְׁגוּם לְשִׁבִּירַת הַכְּלִים' 32
 40 'עוֹלָם הַתִּיקוֹן', אֵךְ לְתִיקוֹן' קִדְּם 'עוֹלָם 33 הַתּוֹרָה בּו הָיוּ אוֹרוֹת מְרוּבִים וְכֻלָּם מוֹעֵטִים, מִצַּב שְׁגוּם לְשִׁבִּירַת הַכְּלִים'
 41 הַתּוֹרָה בּו הָיוּ אוֹרוֹת מְרוּבִים וְכֻלָּם מוֹעֵטִים, מִצַּב שְׁגוּם לְשִׁבִּירַת הַכְּלִים'

(33) ראה גם ב"ב כג, א. ב"רפצ"ח, ד. (34) משנה זכחים קיב, ב. במדב"ר פ"ו, ב. (35) במדב"ר שם. (36) ד"ה על כן יאמרו המושלים תרצ"א (סה"מ תרצ"א ע' שיז ואילך). (37) אוה"ת קרח ע' תשכו ואילך. (38) משנה קידושין טו, ב. (39) בא יג, ב.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 לקדושה, ואופן הברור הוא (כמבואר לעיל) שִׁמְ"ה בחינת הזכר, המשפיע
2 מְבָרַר בִּ"ן, בחינת המקבל הנקבה לְפִי שֶׁהֶעֱקָר הוּא הַדְּבָר, הזכר
3 המשפיע. וְהַנּוֹקְבָא הַנְּקָבָה, המקבל טַפְלָה לוֹ, אֲזִי הָעֶבְדָּה הִיא
4 בְּכַנְיָם שְׁמִתְיַחֲסִים אַחַר הָאֵב ומעלתם וקדושתם נובעת מהיותם
5 בנים לאביהם, הזכר המשפיע. אָף
6 לְעֵתִיד-לָבָא⁴⁰, כְּשִׁישָׁלֵם 1 שִׁמְ"ה מְבָרַר בִּ"ן, לְפִי שֶׁהֶעֱקָר הוּא הַדְּבָר,
7 הַבְּרוּר, וכבר לא יהיה צורך 2 וְהַנּוֹקְבָא טַפְלָה לוֹ, אֲזִי הָעֶבְדָּה הִיא בְּכַנְיָם
8 בעבודת הביורורים' וְהַנּוֹקְבָא שכיום 3 שְׁמִתְיַחֲסִים אַחַר הָאֵב. אָף לְעֵתִיד לָבָא⁴⁰,
9 היא טפלה אל הזכר שהוא העיקר 4 כְּשִׁישָׁלֵם הַבְּרוּר, וְהַנּוֹקְבָא תַתְּעֵלָה לְהִיּוֹת
10 תַתְּעֵלָה לְהִיּוֹת "נְקָבָה תְּסוּכָב 5 "נְקָבָה תְּסוּכָב גְּבָר", אֲזִי תִהְיֶה הָעֶבְדָּה
11 גְּבָר", אֲזִי תִהְיֶה הָעֶבְדָּה 6 בְּכַנְיָם שְׁקַדְשָׁתָם תְּלוּיָה
12 בְּכַנְיָם שְׁקַדְשָׁתָם תְּלוּיָה 7 (ו) אָף עֲדִין צָרִיף לְהַבִּין, דְּהֵנָּה, אָף שֶׁקִּדְשָׁת
13 וְנִמְשָׁכָת מִהָאֵם ונובעת מהנקבה, 8 הַבְּכּוֹר תְּלוּיָה וְנִמְשָׁכָת מִהָאֵם, מְכַל-
14 המקבל. 9 מְקוֹם בְּכּוֹר לְנַחֲלָה הוּא בְּכּוֹר מִהָאֵב דְּוָקְא⁴¹,
15 (ו) אָף עֲדִין צָרִיף לְהַבִּין, 10 וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב⁴² כִּי הוּא רֵאשִׁית אוֹנוֹ לוֹ מִשְׁפָּט
16 דְּהֵנָּה, מַעֲיָנו תְּחִירָה לְכַאוּרָה לְאִמּוֹר 11 הַבְּכּוֹרָה (לְטוֹל פִּי שְׁנַיִם), וְהָרִי גַם לְעֵתִיד-לָבָא
17 לעיל שענין הבכורה (בשונה מענין 12 יְהִיָּה בֵן, שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת לֹא יִבְטְלוּ
18 הכהונה) נובע מהאם, כי אָף 13 לְעֵתִיד-לָבּוּא, דְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת לֹא תִהְיֶה
19 שֶׁקִּדְשָׁת הַבְּכּוֹר לְעִינֵין פְּדִין הַבֵּן 14 מִחֻלְפֵּת⁴³, וּמִקְרָא מְלֵא דְּבֵר הַכְּתוּב⁴⁴ כִּי תִהְיֶין
20 תְּלוּיָה וְנִמְשָׁכָת מִהָאֵם, 15 לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים, הָאֵחָת אֶהְיֶבָה (כְּמוֹ רַחֵל)
21 מְכַל-מְקוֹם בְּכּוֹר לְנַחֲלָה 16 וְהָאֵחָת שְׁנוּאָה (כְּמוֹ לֵאמֹר) גּוֹ' וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכּוֹר
22 להיות יורש פי שניים מנכסי אביו 17 לְשִׁנְיָאָה (רְאוּבֵן, שֶׁהוּא בְּכּוֹר לְאֶבְיָו) גּוֹ', לֹא
23 לאחר פטירתו הוא בְּכּוֹר מִהָאֵב 18 יִכָּל לְכַכֵּר אֶת בֵּן הָאֶהְיֶבָה (יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּכּוֹר
24 דְּוָקְא⁴¹, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב⁴² 19 (לְאִמּוֹ) עַל פְּנֵי בֵּן הַשְּׁנוּאָה הַבְּכּוֹר (לְאֶבְיָו).
25 בתורה שהסיבה לכך היא כִּי הוּא 20 וְצָרִיף לְהַבִּין, דְּכִינּוֹן שְׁלַעֲתִיד-לָבָא תַתְּעֵלָה
26 הַבֵּן הַבְּכּוֹר רֵאשִׁית אוֹנוֹ כּוּחוֹ שֶׁל 21 ה'נוֹקְבָא' דְּוָקְא, שְׁלַכְנָן תִּהְיֶה הָעֶבְדָּה בְּכַנְיָם
27 אביו, ולכן לוֹ מִשְׁפָּט הַבְּכּוֹרָה 22 שְׁקַדְשָׁתָם תְּלוּיָה בָּאֵם, אִם בֵּן, לְמָה יְהִיָּה דִּין
28 (לְטוֹל פִּי שְׁנַיִם), וְהָרִי גַם 23 בְּכּוֹר לְנַחֲלָה תְּלוּיָה בָּאֵב דְּוָקְא. וְהַבְּאוּר בְּנֵה,
29 לְעֵתִיד-לָבָא יְהִיָּה בֵן, וְלֹא יִחוּל 24 שְׁעֲנִין הִירוּשָׁה לְעֵתִיד-לָבָא הוּא תְּשׁוּלֹם שְׁכָר
30 שניו בהלכה שהבכור נוטל פי שניים 25 עַל כָּלָלֹת הָעֶבְדָּה בְּזִמְנָן הֵנָּה, וְכִינּוֹן שֶׁהָעֶבְדָּה בְּזִמְנָן הַבְּרוּרִים
31 שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת לֹא 26 הִתְהַ עַל-יְדֵי שָׁם מ"ה דְּוָקְא, מַצַּד מַעֲלַת הַדְּבָר, אִישׁ דְּרָכּוֹ לְכַבֵּשׁ (כְּנָ"ל),
32 יִבְטְלוּ לְעֵתִיד-לָבּוּא, דְּהַתּוֹרָה 27 גַם לְעֵתִיד-לָבָא שֶׁתַּתְּעֵלָה הַנּוֹקְבָא (שְׁלַכְנָן תִּהְיֶה אֲזִי הָעֶבְדָּה בְּכַנְיָם
33 הַזֹּאת לֹא תִהְיֶה מִחֻלְפֵּת⁴³, 28 שְׁקַדְשָׁתָם תְּלוּיָה בָּאֵם דְּוָקְא), יְהִיָּה עֲנִין הַנַּחֲלָה תְּלוּיָה בָּאֵב, לְהִיּוֹתוֹ
34 וּמִקְרָא מְלֵא דְּבֵר הַכְּתוּב⁴⁴ 29 תְּשׁוּלֹם שְׁכָר עַל הָעֶבְדָּה בְּזִמְנָן הֵנָּה בְּכַחַת הַדְּבָר דְּוָקְא.
35 כִּי תִהְיֶין לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים, 30 (ז) וְהֵנָּה בְּעֲנִין עֲלִית ה'נוֹקְבָא' לְעֵתִיד-לָבָא גּוּפָא, יִשְׁנָן כְּמָה דְּרָגוֹת. וְיִוָּכֵן
36 הָאֵחָת אֶהְיֶבָה (כְּמוֹ רַחֵל) 31 בְּהַקְדָּים הַבְּאוּר בְּמִאֲמַר רְבוּתִינוּ ז"ל⁴⁵ עֲתִידָה אִשָּׁה שְׁתַּלְדּ כְּכֹל
37 וְהָאֵחָת שְׁנוּאָה (כְּמוֹ לֵאמֹר) 32 הָיָה הַבֵּן הַבְּכּוֹר
38 גּוֹ' וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכּוֹר 33 לְשִׁנְיָאָה (רְאוּבֵן, שֶׁהוּא
39 לְשִׁנְיָאָה (רְאוּבֵן, שֶׁהוּא 34 בְּכּוֹר לְאֶבְיָו) גּוֹ', לֹא יִכָּל
40 לְכַכֵּר אֶת בֵּן הָאֶהְיֶבָה (יוֹסֵף, 35 עַל פְּנֵי
41 וְהָאֵחָת שְׁנוּאָה (כְּמוֹ רַחֵל) 36 הָיָה הַבֵּן הַבְּכּוֹר
42 שֶׁהוּא בְּכּוֹר לְאִמּוֹ) עַל פְּנֵי 37 הָיָה הַבֵּן הַבְּכּוֹר

(40) ראה גם לקוטי תורה להאריז"ל יחזקאל. (41) משנה רפ"ח דבכורות. (42) תצא כא, יז. (43) עיקר הט' מי"ג העיקרים (פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק). וראה רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ט. הל' מלכים פי"א סוף ה"ג. (44) תצא שם, ט"ו. (45) שבת ל, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בכל יום, שיש בזה ב' פרושים. פרוש הא', שלאחר ביאה
 2 אחת תוסיף ותלד בכל יום⁴⁶ מבלי שיהיה צורך בביאה נוספת.
 3 ופרוש הב', שתלד בכל יום ללא ביאה כלל⁴⁷, אפילו לא
 4 ביאה אחת בתחילה. ועל-דרך מאמר רבותינו ז"ל⁴⁵ עתידה
 5 ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת, היינו,
 6 שתוציא תוציא מעצמה, ללא חרישה וזריעה כלל, שזהו
 7 לפי שבחינת המלכות (ארץ) תתעלה ביותר, עד שלא
 8 תצטרך למשפיע כלל וכך גם לגבי לידה בכל יום, שתהיה ללא כל
 9 צורך במשפיע זכר. ושני הפרושים אמת, פידוע⁴⁸
 10 שלא עתיד-לבא יהיו ב' תקופות, תקופה ראשונה שבה עדיין
 11 יהיו בימות המשיח דברים דומים לזמן הגלות ותקופה שניה שבה מצב העולם
 12 יתעלה לאין ערוך ואם כן, בתקופה הראשונה תלד אשה
 13 בכל יום מביאה אחת, והינו, שאף שתתעלה הנוקבא כו',
 14 מקום עדין תצטרף למעלת הדכר, אלא שיהיה מספיק
 15 ביאה אחת. אמנם, בתקופה השנייה תתעלה הנוקבא ביותר,
 16 עד שלא תצטרף לדכר כלל. ועל-פי-זה מובן שבבתקופה
 17 השנייה תתעלה הנוקבא ביותר, עד שלא תצטרף לדכר
 18 כלל. ולא מן האב, שהרי האם תוליד בכח עצמה
 19 ללא השפעת האב כלל. והענין בזה, שבבתקופה הראשונה
 20 יהיה גם דין בכור לנחלה מן האם (ולא מן האב), שהיה
 21 גם דין בכור לנחלה מן האב, כמו שהיה בזה, שבבתקופה
 22 השנייה יהיה גם דין בכור לנחלה מן האב, כפי שנתעלה
 23 מן האב. אמנם, בתקופה השנייה תתעלה הנוקבא ביותר,
 24 עד שלא תצטרף לדכר כלל ותלד בכוח עצמה.
 25 ועל-פי-זה מובן שבבתקופה השנייה יהיה גם דין בכור לנחלה מן האם
 26 (ולא מן האב), שהרי האם תוליד בכח עצמה ללא
 27 השפעת האב כלל כך שלא תהיה שום מעלה וחשיבות של בכור לאב
 28 שהרי הלידה תהיה מכוחה של האם ללא האב. והענין בזה,
 29

שבבתקופה הראשונה דלעתיד-לבא עדיין תהיה חשיבות לבכורה
 מן האב (אף שגם אז כבר תתגלה מעלת האם על האב) כי בתקופה הראשונה
 יהיה ענין הירושה כמו שהיא תשלים שכן על העבודה
 בזמן הזה, ולכן יהיה דין בכור לנחלה מן האב, כפי שנתעלה
 מן האב. אמנם, בתקופה השנייה יהיה גם דין בכור לנחלה מן האב,
 כמו שהיה בזה, שבבתקופה הראשונה הוא מעין העבודה עצמה.
 אצל לאחרי-זה עם סיום התקופה הראשונה הו' יהיה זמן (ויתירה מזה) — למעלה
 מענין הזמן נעלה יותר גם מהענין דמשלום שכן על העבודה
 בזמן הזה, וכעור שהתגלות מלמעלה בתקופה הראשונה
 תהיה בהתאם לעבודה בזמן הגלות ובתור שלום שכן עליה, הרי
 בתקופה השנייה של ימות המשיח ההתגלות האלוקית תהיה מעל ומעבר
 למה שהעבודה בזמן הזה יכולה לגרום אלא תורה חדשה מאתי
 תצא⁴⁹, ואז יהיה גם בכור לנחלה מן האם (כמו שתהיה העבודה
 בפכורים מן האם), שזהו גם מעלת הבכורה דיוסף,
 שהיה בכור לאמו, לגבי הבכורה דראובן, שהיה בכור לאביו,
 והינו לפי שאז יתעלה שם ב"ן בחינת הנקבה למעלה משם
 מ"ה בחינת הזכר, ולכן בכור לאימו יהיה נעלה יותר מהבכור לאביו.

24 ב"ן. אצל לאחרי-זה יהיה זמן (ויתירה מזה) — למעלה מענין הזמן נעלה יותר גם מהענין דמשלום שכן על העבודה בזמן הזה, אלא תורה חדשה מאתי תצא⁴⁹, ואז יהיה גם בכור לנחלה מן האם (כמו שתהיה העבודה בפכורים מן האם), שזהו גם מעלת הבכורה דיוסף, שהיה בכור לאמו, לגבי הבכורה דראובן, שהיה בכור לאביו, והינו לפי שאז יתעלה שם ב"ן למעלה משם מ"ה.

(46) ראה גם תניא אגה"ק ס"ו (קמג, ריש ע"ב), ובשיעורים לספר התניא שם. לקו"ש ח"ב ע' 178. (47) מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' שז. ויקרא ח"ב ע' תערב. ביאורי הזהר להצ"ח ח"ב ע' תתכח. (48) ראה גם לקו"ש ח"טו ס"ע 141 ואילך. חכ"ז ע' 198 ואילך. (49) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 אָמְנָם בשונה מהמעלה של האם, הנקבה, לעתיד-לבוא שמצד עצמה תהיה
2 יותר נעלית מהאב מעלתו של יוסף היא (לא מצד עצמו, אלא)
3 רק מצד היותו בכור לאמו, והינו, דכיון שלעתידי-לבא
4 תגדל מעלת האמהות באפן ש"נקבה תסובב גבר", לכן
5 תגדל מעלת יוסף שהוא
6 בכור לאמו לגבי ראובן
7 שהוא בכור לאביו. אבל
8 בנוגע למעלת השבטים מצד
9 עצמם, לא מכוח האב והאם, הרי
10 גם לעתיד-לבא שיוסף יהיה
11 במדרגה נעלית ביותר,
12 כמתחייב מכך שהוא בכור לאימו ואז
13 תתגלה מעלת האם על האב, בכל זאת
14 יהיה ענין המלכות (לא אצל
15 יוסף, אלא אצל שבט יהודה
16 דוקא, כמו שפיתוב⁵⁰ ודוד
17 עבדי שהוא משבט יהודה נשיא
18 להם לבני ישראל לעולם, והינו,
19 לפי שלעתידי-לבא תתעלה
20 בחינת המלכות, בחינתו של
21 דוד⁵¹, יותר מבחינת יוסף,
22 בחינתו של יוסף, כמבואר לעיל
23 באריכות שבזמן הזה עליית המלכות
24 היא לבחינת יוסף, אבל לעתיד-לבוא
25 העלייה של המלכות תהיה למעלה
26 ממעלת היסוד שנהו העלוי דשם
27 ב"ן יותר משם מ"ה, וכנ"ל
28 (סעיף ד) שלעתידי-לבא יהיה
29 "כוס ישועות" של דוד
30 למעלה מ"גביע הכסף" של
31 יוסף, ולכן יאמר דוד דוקא
32 אני אברך ולי נאה לברך ככוס
33 של ברכה המיוחד והנעלה שלו
34 (כאמור לעיל).
35 ח) ויבזה ויבן גם מה שפיתוב
36 ויצא יעקב מבאר שבע וילך
37 חרנה, ושיכנתו לסיום הענין,
38 ושבתי בשלום גו' והאבן
39 הזאת גו' יהיה בית אלקים
40 ויבוארו הדיוקים שנשאלו בתחילת
41 המאמר.
42 דהנה, פללות עבודת יעקב

1 אָחֵרֵי יִצְיָאתוֹ מִבְּאֵר שָׁבַע מְקוֹם נִעְלָה בְּיֹתֵר לִילָף לִלְכֹת
2 לְחָרֵן, חָרוֹן אַף שֶׁל עוֹלָם, מְקוֹם נִחוּת בְּיֹתֵר, הִיא עֲבוֹדַת
3 הַבְּרוּרִים, שְׁזָהוּ עֲנִין בְּרוּר שֵׁם ב"ן הַמִּקְבֵּל, הַתְּחַתּוֹן, עַל-יְדֵי
4 שֵׁם מ"ה הַמְּשִׁיעַ, הַעֲלִיּוֹן. אַף בְּגִמְרֵי הַבְּרוּרִים לַעֲתִיד-לְבֹא
5 תוֹשֵׁלם וְתַסְתִּים עֲבוֹדַת הַבְּרוּרִים וְכֹל
6 נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁבְעוֹלָם כִּבְר יִתְעַלּוּ
7 יִתְעַלֶּה שֵׁם ב"ן הַמִּקְבֵּל, הַנִּקְבָּה
8 לְמַעְלָה מִשֵׁם מ"ה הַמְּשִׁיעַ,
9 הַזִּכֵּר. וְזָהוּ מַה שֶׁנֶּאֱמַר כִּדְבָרֵי
10 יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְהָאָבֶן הַזֶּה הִיא
11 שֶׁהִיא אֲבֵן פְּשוּטָה לְכַאוּרָה יְהִיָּה
12 בֵּית אֱלֹקִים, דְּהֵנָּה שֵׁם אָבֶן
13 הַמּוֹרֵכֵב מֵהַאוֹתוּיּוֹת אִבִּין מוֹרָה
14 שֶׁשְׂרָשָׁה מִשֵׁם אֱלֹקֵי כּוֹחַ רוּחֵי
15 הָעוֹלָה ב"ן בְּמִסְפָּרוֹ, וְעוֹד
16 אֵלֶּף נּוֹסֶפֶת מִשֵׁם אַחֵר
17 לְטַעַם הַיְדוּעַ לְיוֹצְרָה (כְּמוֹ
18 שֶׁפִּתְבּוּ רַבְּנֵי הַזֶּקֶן בַּתְּנַיָּא⁵²).
19 וְהִינוּ, שֶׁ"אָבֶן" קְשׁוּרָה עִם
20 פְּלָלוֹת הָעֲנִין דְּעֲבוֹדַת
21 הַבְּרוּרִים שֶׁהוּא עֲנִין בְּרוּר
22 שֵׁם ב"ן עַל-יְדֵי שֵׁם מ"ה.
23 וְעַל זֶה עַל הַתְּעַלּוֹת שֶׁל הָאָבֶן,
24 מֵאֲבֵן פְּשוּטָה וְנִחוּתָה לְהִיּוֹת בֵּית
25 אֱלֹקִים נִעְלָה בְּיֹתֵר נֶאֱמַר⁵³ אָבֶן
26 מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים לְרֹב הַפְּשׁוּטוֹת
27 וְהַנְּחִיּוֹת שֶׁלָּהּ הִיָּתָה בְּסוּפוֹ שֶׁל
28 דָּבָר לְרֵאשׁ פְּנָה וּזְכַתָּה לְחִשְׁבוֹת
29 גְּדוּלָּה בְּיֹתֵר, וּבְפִנְיֵימִיּוֹת הַדְּבָרִים
30 הַכּוֹנֵנֶה לְסַפִּירַת הַמַּלְכוּת הַיְיִנוּ,
31 שֶׁבְּזִמְנֵן הִזָּה שֶׁבְּחִינַת
32 הַמַּלְכוּת רְגֵלֶיהָ יוֹרְדוֹת מְנוֹת
33 עַד לְרֹדְגוֹת כֹּל כֵּךְ נִמוּכּוֹת שְׁאִין בְּהֵם
34 חִיּוֹת ("מוֹת") וְהִיא יוֹרֶדֶת לְהִבִּיא
35 הַשְּׁפָעָה לְמִקְוֹמוֹת הַנְּחֻתִים בְּיֹתֵר עַל
36 מִנַּת לְבָרֵר בְּרוּרִים בְּבְרִיאָה־

(50) יחזקאל לז, כה. (51) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. ובכ"מ. (52) שער היחוד והאמונה ספ"ז.
(53) תהלים קיח, כב. וראה גם לקו"ת ברכה צט, ד ואילך.

ביאור בדרך אפשר

14 אעשרנו" דקאי שהכונה היא על ב' הבחינות שפכתה, אריף
 15 ועתיק⁵⁴, כמבואר לעיל בתחילת המאמר שיימשכו ויתגלו לעתיד-
 16 לבא בבחינת המלכות,
 17 שתתעלה עד כדי כך שיאירו בה אורות
 18 מ'כתר' שלמעלה מעשר הספירות
 19 שלכן יהיה דוד עבדי שענינו
 20 הוא ספירת המלכות נשיא להם
 21 לעולם.

אכן מאסו הבונים, אף לעתיד-לבא בגמר
 הברורים תהיה האכן "לראש פנה", שזהו ענין
 העליה דשם ב"ן למעלה משם מ"ה. וכיון
 שלעתיד-לבא יתעלה שם
 האכן הזאת גו' שמקור חיותה
 היא משם ב"ן בתוספת אל"ף יהיה
 בית אלקים.

וזהו גם מה שמסים בפתוב וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, ב' עשורין,
 דקאי על ב' הבחינות שפכתה, אריף ועתיק⁵⁴, שיימשכו ויתגלו לעתיד-לבא
 בבחינת המלכות, שלכן יהיה דוד עבדי נשיא להם לעולם.

(54) תו"א פרשתנו כב, ד.

המשך ביאור למסכת בבא מציעא ליום שישי עמוד ב

33 שואלת הגמרא: מאי שנא תנא דידן דלא קא מפליג בין ירד ובין לא
 34 ירד - מדוע התנא במשנתנו אינו מחלק בין אם כבר ירד האריס
 35 לשדה או שעדיין לא ירד, ומאי שנא תנא פרא דקא מפליג בין ירד
 36 ובין לא ירד - ומדוע התנא בברייתא מחלק ביניהם, כלומר במה
 37 תלוי הדבר אם יש לחלק בין ירד האריס לשדה ובין לא ירד, או
 38 שאין לחלק ביניהם.
 39 משיבה הגמרא: אמר רבא, רבי אידי אפקרה ניהלי - רב אידי
 40 הסביר לי את הדבר, והוא שבארתא דתנא דידן - במקומו של
 41 התנא של משנתנו, היה המנהג שאריסא יהיב בייורא - שהאריס
 42 נותן את הזרעים לזריעת השדה, ולפיכך הדין הוא שגין אם כבר
 43 ירד לתוך השדה ועבר בה וכגון שחרשה, ובין אם עדיין לא ירד,
 44 כל כפיה דלא יהיב בייורא מצי מפליג ליה - כל זמן שלא נתן האריס
 45 את הזרעים זכותו של בעל השדה לסלקו מן האריסות, ואם כן
 46 כאשר מסכים בעל השדה להלוות לו את הזרעים ומתנה עמו
 47 שיחזיר לו אותם לאחר הקציר, אין זו הלואה ופרעון, אלא כפי קא
 48 נחית לביציר מהכי קא נחית - הרי האריס יורד לשדה על מנת
 49 לקבל מן התבואה פחות משאר האריסים וכפי כמות החטים שנתן
 50 לו בעל השדה לזריעה, ועליו להחזירו, ונמצא שאין כאן הלואה
 51 אלא תנאי בעסק האריסות, ולפיכך אפילו אם יתייקרו החטים אין
 52 כאן חשש ריבית. אבל פאתרא דתנא פרא - במקומו של התנא
 53 בברייתא, היה המנהג שגריי ארעא יהיב בייורא - שבעל השדה נותן
 54 את הזרעים, אלא שזה כיון שהשדה שלו טובה במיוחד רוצה
 55 לשנות ממנהג העיר ולחייב את האריס לתת את הזרעים, ולפיכך
 56 אי התנה כן כשעדיין לא ירד האריס לשדה ולא עבר בה, דמצי
 57 מפליג ליה - שעדיין רשאי בעל השדה לסלקו מן האריסות, כיון
 58 שעדיין לא זכה בה, הוא הדין שרשאי להתנות עמו כפי שירצה,
 59 שכיון שעדיין לא חלה האריסות נמצא שפי קא נחית לביציר מהכי
 60 קא נחית - שכשהאריס יורד לשדה, הוא יורד על מנת לקבל פחות
 61 משאר אריסים, אבל אי כבר ירד האריס לשדה על דעת תנאי
 62 האריסות שבמקום זה ושבעל השדה נותן את הזרע, דלא מצי
 63 מפליג ליה - ושוב אין בעל השדה רשאי לסלקו כיון שכבר זכה
 64 להיות אריס בשנה זו, לפיכך אף אם אחר כך פייסו בעל השדה
 65 במעות או במתנה ונתרצה להביא את הזרעים, אסור לבעל השדה
 66 להלוות לו חטים לזריעה, שכיון שהאריסות כבר חלה ואינו יכול
 67 לסלקו מהשדה, אין לומר שיש כאן תנאי באריסות, אלא הלואה
 68 גמורה היא, ואסורה משום הלואת טאה בטאה.
 69 תנו רבנן, אומר אדם לחבירו, רשאי אדם לומר לחבירו,

1 רבינא שהחתן שנתן מעות עבור הנדוניא של חמוי אינו רשאי
 2 לחזור בו כשהחלו התכשיתים, אלא אם כן יקבל עליו קללת מי
 3 שפרע, ותיפוק ליה שאין החתן מתחייב בקללת מי שפרע משום
 4 דשליח שנייה מעיקרא - שחמוי לא עשאו מתחילה אלא שליח
 5 לקנות עבורו, וכיון שחמוי חוזר בו ואינו רוצה לקנות אלא בשער
 6 הזול, מה בידו לעשות ומדוע יש לקללו.
 7 מתרצת הגמרא: אמר ליה רב אשי, לא היה המעשה בחתן שהיה
 8 שליח של חמוי לפסוק עבורו, אלא פתגרא דבין ומוגין - החתן
 9 היה סוחר, וחמוי פסק עמו שימכור לו נדוניא, והלך הוא ופסק עם
 10 המוכרים לקנות מהם על מנת לחזור ולמכור לחמוי שפסק עמו
 11 ולהשתכר בכך, ואם כן אף על פי שחמוי חוזר בו ממה שפסק עמו,
 12 אין הוא רשאי לחזור בו ממה שפסק עם המוכרים, ואם חוזר בו
 13 חייב במי שפרע:

משנה

14 מלוה אדם את אריסיו חטין פחטין - מותר לבעל השדה להלוות
 15 לאריסיו טאה חטים על מנת שיחזירו לו טאה חטים מתבואת
 16 השדה לבד מחלקו בתבואה, ואפילו אם יתייקרו החטים קודם זמן
 17 הפרעון, והיתר זה הוא דווקא לצורך זרע, השדה, אכל לא לאכול
 18 - לצורך אכילה אסור להלוות טאה פחטין שמא יתייקרו החטים
 19 ונמצא שפורע יותר ממה שלזה, והוצרכנו לומר את ההיתר
 20 להלוות תבואה לאריס לזרע, לפי שהיה רבן גמליאל מחמיר בזה,
 21 וכשהיה מלוה את אריסיו חטין פחטין לזרע, ביוקר והוולו או פזול
 22 והוקרו - בין אם בשעת ההלואה היו החטים ביוקר ובשעת הפרעון
 23 הוזלו, ובין כשהיו בשעת ההלואה בזול ובשעת הפרעון הוקרו,
 24 היה נוטל מהן - מן האריסים פשער הזול, והמשנה משמיעה לנו
 25 שמה שהחמיר רבן גמליאל הוא לא מפני שהלכה כן, אלא שרצה
 26 להחמיר על עצמו ממידת חסידות:

גמרא

27 תנו רבנן, מלוה אדם את אריסיו חטים פחטין לזרע כפי ששינו
 28 במשנה, אולם במה דברים אמורים דווקא כשבשעת ההלואה
 29 עדיין לא ירד האריס לתוך השדה, ולא התחיל לעבוד בה כלל
 30 בשמה שהחמיר רבן גמליאל הוא לא כבר ירד האריס והתחיל לעבוד בשדה,
 31 אסור להלוותו חטים בחטים אפילו לזרע, וכפי שיבואר הטעם
 32 בהמשך הגמרא.